

Preliminär utgåva

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 27 februari 2025 (*)

” Begäran om förhandsavgörande – Område med frihet, säkerhet och rättvisa – Asylpolitik – Internationellt skydd – Direktiv 2011/95/EU – Flyktingstatus – Artikel 14.4 a och 14.5 – Återkallande av flyktingstatus vid fara för säkerheten i värdmedlemsstaten – Tidigare beteenden och händelser innan den sökanden reste in i värdmedlemsstaten – Tillåtlighet – Giltighet – Artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artikel 78.1 FEUF – Konvention om flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen) ”

I mål C-454/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Dioikitiko Dikastirio Diethnous Prostrasias (Förvaltningsdomstolen med behörighet att pröva mål om internationellt skydd, Cypern) genom beslut av den 19 juni 2023, som inkom till domstolen den 18 juli 2023, i målet

K.A.M.

mot

Republiken Cypern,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M.L. Arastey Sahún, samt domarna D. Gratsias (referent), E. Regan, J. Passer och B. Smulders,

generaladvokat: L. Medina,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- K.A.M., genom N. Charalambidou, dikigoros,
- Republiken Cypern, genom F. Sotiriou och E. Symeonidou, båda i egenskap av ombud,
- Förbundsrepubliken Tyskland, genom J. Möller och R. Kanitz, båda i egenskap av ombud,
- Europaparlamentet, genom I. Anagnostopoulou och R. van de Westelaken, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska unionens råd, genom M. Balta, M. Moore och K. Pleśniak, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom T. Adamopoulos, A. Azéma, F. Blanc, J. Hottiaux och A. Katsimerou, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser dels tolkningen av artiklarna 12 och 14.4 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehåll i det beviljade skyddet (EUT L 337, 2011, s. 9) och artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), dels en fråga om giltigheten av nämnda artikel 14.4 a mot bakgrund av artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan K.A.M. och å andra sidan Republiken Cypern, företrädd av Ypiresia Asylou (asyltjänsten, Cypern). Målet gäller asyltjänstens beslut att avslå K.A.M:s ansökan om flyktingstatus med motiveringen att han utgjorde en fara för säkerheten i denna medlemsstat.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

- 3 Artikel 1 i konventionen om flyktingars rättsliga ställning, undertecknad i Genève den 28 juli 1951, (*United Nations Treaty Series*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)), som trädde i kraft den 22 april 1954 och har kompletterats och ändrats genom protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, som antogs i New York den 31 januari 1967 och trädde i kraft den 4 oktober 1967 (nedan kallad Genèvekonventionen), har rubriken ”Definition av uttrycket ’flykting’”. Avsnitt F har följande lydelse:

”Stadgandena i [Genèvekonventionen] äga icke tillämpning på den beträffande vilken föreligga allvarliga skäl antaga, att han

- a) har förövat ett brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten, sådana dessa brott blivit definierade i de internationella överenskommelser, som tillkommit för att meddela bestämmelser angående sådana brott; eller
- b) förövat grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, innan han erhöll tillträde till detsamma såsom flykting, eller
- c) gjort sig skyldig till gärningar, stridande mot Förenta Nationernas syften och grundsatser.”

- 4 I artikel 33 i konventionen, som har rubriken ”Förbud mot utvisning och avvisning”, föreskrivs följande:

”1. Fördragsslutande stat må icke, på vilket sätt det vara må, utvisa eller avvisa flykting till gränsen mot område varest hans liv eller frihet skulle hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

2. Denna bestämmelse må likväl icke åberopas av flykting, vilken det föreligger skälig anledning att betrakta som en fara för det lands säkerhet i vilket han uppehåller sig eller vilken, med hänsyn till att han genom lagakraftäggande dom har dömts för synnerligen grovt brott, utgör en samhällsfara i sagda land.”

Unionsrätt

- 5 Skälen 21, 31 och 37 i direktiv 2011/95 har följande lydelse:

”(21) Erkännandet av flyktingstatus är en fastställelse av redan existerande rättigheter.

...

(31) Handlingar som är oförenliga med Förenta nationernas syften och principer anges i inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga och ingår bl.a. i Förenta nationernas resolutioner om åtgärder för terrorismbekämpning, enligt vilka handlingar, metoder och bruk som utgör terrorism strider

mot Förenta nationernas syften och principer och att även avsiktlig finansiering, planering och anstiftan av terroristhandlingar är oförenliga med Förenta nationernas syften och principer.

...

- (37) Begreppet nationell säkerhet och allmän ordning omfattar också fall då en tredjelandsmedborgare är medlem i en sammanslutning som stöder internationell terrorism eller stöder en sådan sammanslutning.”

6 I artikel 2 i direktivet, som har rubriken ”Definitioner”, anges följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

- d) flykting: en tredjelandsmedborgare som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit och som inte omfattas av artikel 12.

...”

7 Kapitel II i detta direktiv, med rubriken ”Bedömning av ansökningar om internationellt skydd” omfattar artiklarna 4–8. Där föreskrivs relevanta faktorer för att fastställa den sökandes behov av internationellt skydd. Kapitel III i samma direktiv har rubriken ”Förutsättningar för att betraktas som flykting” och omfattar artiklarna 9–12. Där föreskrivs kriterier för att betraktas som flykting.

8 Artikel 12 i direktiv 2011/95 har rubriken ”Undantag”, och där anges följande i punkt 2:

”En tredjelandsmedborgare eller en statslös person kan inte anses som flykting om det finns synnerliga skäl för att anta att

- a) han eller hon har förövat ett brott mot freden, en krigsförbrytelse eller ett brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,
- b) han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott,
- c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga.”

9 Artikel 13 i direktivet har rubriken ”Beviljande av flyktingstatus” och lyder som följer:

”Medlemsstaterna ska bevilja en tredjelandsmedborgare eller en statslös person flyktingstatus om han eller hon kan betraktas som flykting enligt kapitlen II och III.”

10 Artikel 14 i samma direktiv har rubriken ”Återkallande av, upphävande av eller vägran att förnya flyktingstatus” och innehåller följande bestämmelser i punkterna 4–6:

”4. Medlemsstater får återkalla, upphäva eller vägra att förnya status som beviljats en flykting av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ om

- a) det finns skälig anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig, eller
- b) vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en

lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.

5. I de situationer som beskrivs i punkt 4 får medlemsstaterna besluta att inte bevilja status för en flykting om ett sådant beslut ännu inte har fattats.

6. Personer som omfattas av punkt 4 eller 5 ska ha de rättigheter som anges i eller som liknar dem som anges i artiklarna 3, 4, 16, 22, 31, 32 och 33 i Genèvekonventionen om de befinner sig i medlemsstaten.”

11 Artikel 21 i nämnda direktiv har rubriken ”Skydd mot avvisning” och innehåller följande bestämmelser:

”1. Medlemsstaterna ska i enlighet med sina internationella förpliktelser respektera principen om non-refoulement.

2. Om det inte är förbjudet enligt de internationella förpliktelser som avses i punkt 1 får medlemsstaterna avvisa en flykting, vare sig denne formellt erkänts eller ej, om

- a) det finns skälig anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig, eller
- b) vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.

3. Medlemsstaterna får återkalla, upphäva eller vägra att förnya eller bevilja ett uppehållstillstånd för en flykting om han eller hon omfattas av punkt 2.”

12 Artikel 24 i direktiv 2011/95, med rubriken ”Upphållstillstånd”, har följande lydelse i punkt 1:

”Så snart som möjligt efter det att internationellt skydd har beviljats, ska medlemsstaterna till de personer som innehar flyktingstatus utfärda ett uppehållstillstånd som ska gälla i minst tre år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 21.3.”

Cypriotisk rätt

13 Artikel 5 i Peri Prosfygon Nómos tou 2000 (2000 års lag om flyktingar) (EE, bilaga 6 (I), nr 3383, 28.1.2000, s. 1) i ändrad lydelse (nedan kallad flyktinglagen) har rubriken ”Uteslutande av den sökande från flyktingstatus” och lyder som följer:

”1) Sökanden kan inte anses som flykting i följande fall:

...

c) om det föreligga synnerliga skäl anta att

- i) han eller hon har förövat ett brott mot freden, en krigsförbrytelse eller ett brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,
- ii) han eller hon har förövat ett allvarligt icke-politiskt brott i ett annat land innan uppehållstillstånd beviljades på grundval av erkännandet av flyktingstatus. Vid tillämpningen av denna punkt omfattar begreppet allvarligt icke-politiskt brott synnerligen grymma gärningar även om de begåtts i ett påstått politiskt syfte, eller
- c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga, eller
- iv) han eller hon är anstiftare till något av de brott eller gärningar som avses under i–iii ovan eller har varit delaktig på något annat sätt i sådant brott eller sådan gärning.

...”

14 I artikel 6A i flyktinglagen föreskrivs följande:

”1) Flyktingstatus ska återkallas i fall där chefen för [asyltjänsten]

...

c) anser att det finns skälig anledning att betrakta den berörda personen som en fara för Republikens säkerhet, eller

d) anser att den berörda personen utgör ett hot mot det cypriotiska samhället, med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.

1A) När en ansökan ges in av en av de personer som omfattas av någon av de kategorier som avses i punkt 1 c eller d, ska chefen för [asyltjänsten], genom beslut, avslå ansökan om att beviljas flyktingstatus.

2) Om chefen för [asyltjänsten], efter att ha handlagt ärendet genom att analogt tillämpa det ordinarie förfarandet för prövning av ansökningar enligt artikel 13, finner att något av villkoren i punkt 1 är uppfyllt, ska han återkalla vederbörandes flyktingstatus genom skriftligt och motiverat beslut. I beslutet ska de faktiska och rättsliga omständigheter anges som beslutet grundas på. Den sökande ska även informeras om sin rätt att överklaga beslutet ...

...

5) Personer som omfattas av bestämmelserna i punkt 1 b eller punkt 1A ska, så länge de befinner sig i områden som kontrolleras av Republikens regering, åtnjuta de rättigheter som föreskrivs i artiklarna 3, 4, 16, 22, 31, 32 och 33 i [Genèvekonventionen].”

15 Artikel 29 i flyktinglagen har rubriken ”Utvisning av personer som åtnjuter internationellt skydd” och lyder som följer:

”1) Direktören för [Tmima Archeiou Plithysmou kai Metanastefsis (avdelningen för befolkningsregister och invandring)] har behörighet att besluta om utvisning av en person som åtnjuter internationellt skydd i följande fall:

a) om det finns synnerliga skäl att betrakta den berörda personen som en fara för Republikens säkerhet, ...

...

4) Det är förbjudet att besluta om utvisning av en flyktig ... till ett land där dennes liv eller frihet är i fara eller där denna person riskerar att utsättas för tortyr, förnedrande eller omänsklig bestraffning eller behandling eller förföljelse på grund av kön, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning, väpnad konflikt eller miljökatastrof.

...

6) Personer som omfattas av bestämmelserna i punkt 1 ska, så länge de befinner sig i områden som kontrolleras av Republikens regering, åtnjuta de rättigheter som föreskrivs i artiklarna 3, 4, 16, 22, 31, 32 och 33 i [Genèvekonventionen].”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

16 Klaganden i det nationella målet, K.A.M., är marockansk medborgare. Den 29 december 2018 reste han in olagligen på Republiken Cyperns territorium och den 10 januari 2019 framställde han en ansökan om internationellt skydd till asyltjänsten.

17 Den 28 januari 2019 skickade Grafeio Katapolemisis tis Tromokratias (Byrån för terrorismbekämpning, Cypern) en konfidentiell skrivelse till asyltjänsten där det påtalades att K.A.M. utgjorde en fara.

18 Enligt de uppgifter som klaganden i det nationella målet fått ta del av, och vilka han nämner i sitt skriftliga

yttrande till domstolen, anges följande i skrivelsen. För det första anges att enligt de uppgifter som Republiken Cyperns myndigheter erhållit identifieras klaganden som en person som är verksam för en terrororganisation. För det andra, att klaganden motsagt sig själv gällande de resor han gjort innan han reste in i Cypern, och för det tredje, att klaganden haft att göra med belgisk, spansk och fransk polis gällande olika brott och även hotat med att placera en bomb vid Belgiens ambassad i Marocko.

- 19 Den 16 april 2019 informerade asyltjänsten klaganden om att hans ansökan om internationellt skydd hade avslagits. Asyltjänsten konstaterade härvid att ”det förelåg synnerliga skäl anta att om [K.A.M.] återvänd[e] till Marocko [skulle] han bli föremål för allvarlig förföljelse från såväl landets myndigheter som från samhällets sida” på grund av sina åsikter. Asyltjänsten drog slutsatsen att ”det verkade framgå av [K.A.M:s] ovanstående påståenden att sådana subjektiva och objektiva omständigheter var för handen beträffande honom som kunde styrka att han flytt från sitt hemland och att han inte önska[de] återvända dit på grund av sin befogade fruktan att utsättas för förföljelse av något av de skäl som avses i artikel 3.1 i 2000 års respektive 2018 års flyktinglag”. Asyltjänsten påpekade emellertid att behöriga myndigheter betraktade klaganden som en person som utgör ett hot mot det cypriotiska samhället och en fara för Republiken Cyperns säkerhet och ansåg därför att villkoren i artikel 6A.1 c och artikel 6A.1A i flyktinglagen var uppfyllda och nekade följaktligen klaganden flyktingstatus.
- 20 K.A.M. ingav samma dag ett förvaltningsrättsligt överklagande mot detta beslut till Anatheoritiki Archi Prosfygon (Överklagandemyndighet i flyktingärenden, Cypern) (nedan kallad överklagandemyndigheten), som i beslut av den 30 juli 2019 fastställde asyltjänstens beslut. Av liknande skäl som i det beslutet fann myndigheten att klagandens ”flyktingstatus skulle återkallas i enlighet med artikel 6A.1 c och artikel 6A.1A i 2000 års respektive 2018 års flyktinglag”.
- 21 Den 14 oktober 2019 väckte K.A.M. talan vid Dioikitiko Dikastirio Diethnous Prostasias (Förvaltningsdomstolen med behörighet att pröva mål om internationellt skydd, Cypern), som är hänskjutande domstol, och yrkade att överklagandemyndighetens beslut av den 30 juli 2019 skulle upphävas.
- 22 Inom ramen för sin talan har klaganden i allt väsentligt hävdatt att den hänskjutande domstolen ska framställa en begäran om förhandsavgörande till EU domstolen för att denna ska avgöra huruvida artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 kan tolkas så, att nämnda bestämmelse tillåter att flyktingstatus återkallas på grund av tidigare beteenden eller på grund av gärningar som flyktingen påstås ha begått innan vederbörande reste in i skyddslandet och utanför detta land när dessa gärningar inte finns med bland de handlingar som utgör grund för att undanta en person från flyktingstatus och som inte heller kan anses omfattas av artikel 33 i Genèvekonventionen såsom tidigare beteenden innan vederbörande reste in i skyddslandet. Om frågan besvaras jakande önskas svar på om en dylik tolkning av den nämnda bestämmelsen utvidgar den uttömmande förteckningen över fall då det är tillåtet att undanta en person från flyktingstatus enligt Genèvekonventionen.
- 23 Republiken Cypern, å sin sida, har inför den hänskjutande domstolen bestritt att de frågor som klaganden har ställt skulle ha någon relevans för utgången i målet och menar att EU-domstolen redan har tolkat begreppet ”fara för [landets säkerhet]” och att frågor gällande ett lands säkerhet omfattas av medlemsstaternas behörighet.
- 24 Den hänskjutande domstolen har inledningsvis påpekat att det är ostridigt mellan parterna att skälen till att neka klaganden flyktingstatus är kopplade till dennes tidigare beteende eller gärningar denne begått innan han reste in i Cypern.
- 25 Den hänskjutande domstolen har därefter påpekat att även om EU-domstolen redan tidigare fått frågor som liknar dem i förevarande mål så har den ännu inte specifikt besvarat dem.
- 26 Samma domstol har i detta sammanhang påpekat att EU-domstolen, i det mål som avgjordes genom domen av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus) (C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403), fått ta ställning till frågan huruvida bestämmelserna i direktiv 2011/95, i synnerhet artikel 14.4–14.6 häri, som ger medlemsstaterna möjlighet att återkalla eller vägra att bevilja flyktingstatus, utgjorde bestämmelser för återkallande eller uteslutande som inte finns med i Genèvekonventionen och i sådant fall huruvida dessa bestämmelser var giltiga med avseende på reglerna i stadgan och i EUF-fördraget enligt vilka EU:s asylpolitik ska vara i överensstämmelse med Genèvekonventionen.

- 27 Vidare har den hänskjutande domstolen noterat att EU-domstolen i den domen fann att bestämmelserna var giltiga och att den mer specifikt underströk att återkallande av eller avslag på en ansökan om flyktingstatus inte innebar att en person, som med fog fruktar att förföljas i sitt hemland, berövas ställningen som flykting eller de rättigheter som Genèvekonventionen ger denna ställning. Härigenom gjordes en skillnad mellan uttrycket flykting i den mening som avses i Genèvekonventionen och begreppet flyktingstatus såsom detta begrepp definieras i direktiv 2011/95.
- 28 Vidare har den hänskjutande domstolen påtalat att EU-domstolen, i punkterna 100–105 i domen av den 9 november 2010, B och D (C-57/09 och C-101/09, EU:C:2010:661), kom fram till att undantagsskäl i artikel 12.2 b och c i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, 2004, s. 12), vilket omarbetades genom direktiv 2011/95, syftar till att beivra tidigare begångna gärningar. I domen preciserades dock att all befintlig fara som en flykting eventuellt utgör för den berörda medlemsstaten inte ska beaktas inom ramen för denna bestämmelse utan inom ramen för artikel 14.4 a eller artikel 21.2 i direktivet.
- 29 Mot denna bakgrund beslutade Dioikitiko Dikastirio Diethnous Prostasias (Förvaltningsdomstolen med behörighet att pröva mål om internationellt skydd, Cypern) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

- ”1) Ska bestämmelsen om att flyktingstatus får återkallas om det finns skälig anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i skyddsstaten i artikel 14.4 a i [direktiv 2011/95] – jämförd med artikel 78.1 FEUF och [Genèvekonventionen] samt artikel 18 i [stadgan] om rätten till asyl – tolkas på så sätt att det är tillåtet att återkalla flyktingstatus med hänsyn till flyktingens tidigare beteende eller till gärningar som flyktingen påstås ha begått utanför skyddslandet före sin inresa dit, vilka inte utgör sådant beteende som utgör grund för uteslutande från flyktingskap enligt artikel 1 avsnitt F i Genèvekonventionen och artikel 12 i direktiv 2011/95 (’Undantag’), i vilka uteslutningsgrunderna anges på ett uttömmande sätt?
- 2) Om den [första frågan] besvaras jakande, är artikel 14.4 a [i direktiv 2011/95], tolkad på detta sätt, förenlig med artikel 18 i stadgan och med artikel 78.1 FEUF, där det bland annat föreskrivs att [unionens] sekundärrätt ska överensstämja med Genèvekonventionen, vars undantagsbestämmelse i artikel 1 [avsnitt F] är formulerad på ett uttömmande sätt och ska tolkas restriktivt?
- 3) Hur ska begreppet ’fara för [statens] säkerhet’ tolkas vid tillämpning av artikel 14.4 a i direktiv [2011/95], med tanke på den exceptionellt stränga standard som följer av detta begrepp, vilken föreskrivs i artikel 33.2 i Genèvekonventionen, och de allvarliga följderna för den flykting vars status återkallas, och, i synnerhet, kan den artikeln inbegripa en bedömning av faran med hänsyn till påstådda gärningar eller beteenden som skett före inresan i skyddslandet? Kan begreppet ’fara för [statens] säkerhet’, vid tillämpning av artikel 14.4 [a] i direktiv [2011/95], innefatta gärningar eller beteende från flyktingens sida som inte har ägt rum i den aktuella staten?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

- 30 Enligt fast rättspraxis ankommer det på EU-domstolen att enligt det förfarande för samarbete med nationella domstolar som införts genom artikel 267 FEUF ge den hänskjutande domstolen ett användbart svar, som gör det möjligt för den domstolen att avgöra det mål som den ska pröva, och EU-domstolen kan i detta syfte i förekommande fall behöva omformulera de frågor som hänskjutits till den (dom av den 5 december 2023, Nordic Info, C-128/22, EU:C:2023:951, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 31 Domstolen erinrar inledningsvis om att det följer såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som, i likhet med artikel 14.4 och 14.5 i direktiv 2011/95, inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig

tolkning inom hela unionen (se, analogt, dom av den 6 juli 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Synnerligen allvarligt brott), C-402/22, EU:C:2023:543, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

- 32 Det framgår härvid uttryckligen av ordalydelsen i artikel 14.4 i direktivet att återkallande av flyktingstatus innebär att sådan status tidigare ska ha ”beviljats en flykting av ett regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ”. Möjligheten att inte bevilja status som flykting, enligt punkt 5 i denna artikel, förutsätter däremot att ett beslut om sådan status ”ännu inte har fattats”.
- 33 I förevarande fall har den hänskjutande domstolen genom sina tolkningsfrågor endast begärt tolkning av artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 gällande återkallande av flyktingstatus.
- 34 Det framgår emellertid av beslutet om hänskjutande att asyltjänsten, genom sitt beslut av den 16 april 2019, avslog den ansökan om internationellt skydd som klaganden framställde den 10 januari 2019. Som svar på en begäran om upplysningar från EU-domstolen har den hänskjutande domstolen bekräftat att detta beslut inte föregåtts av något tidigare beslut varigenom klaganden beviljats flyktingstatus av regeringsorgan, ett förvaltningsrättsligt organ, en domstol eller ett domstolsliknande organ i Republiken Cypern i den mening som avses i artikel 14.4 i direktiv 2011/95.
- 35 I sitt svar på EU-domstolens begäran om upplysningar har den hänskjutande domstolen visserligen påpekat att asyltjänsten slutligen avslagit klagandens ansökan om internationellt skydd efter att ha kommit fram till att det förelåg omständigheter som kunde utgöra stöd för att personen hade en befogad fruktan att utsättas för förföljelse i sitt ursprungsland, vilket ledde fram till ett erkännande av flyktingstatus för denna person och följaktligen till bifall av hans ansökan om att beviljas sådan status. Härav följer att det slutliga avslaget på denna ansökan ska betraktas som ett ”återkallande”. Härutöver har den nämnda domstolen påpekat att överklagandemyndigheten i sitt beslut uttryckligen återkallat klagandens flyktingstatus.
- 36 Såsom domstolen redan har slagit fast kan artikel 14.4 och 14.5 i direktiv 2011/95 inte kan tolkas så, att återkallande av flyktingstatus eller nekande av denna status inom ramen för det system som inrättats genom nämnda direktiv medför att en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven i artikel 2 d i det direktivet, jämförd med bestämmelserna i kapitel III i detta, förlorar sin ställning som flykting, i den mening som avses i artikel 2 d i direktivet och artikel 1 avsnitt A i Genèvekonventionen. Den omständigheten att den berörda personen omfattas av en av de situationer som avses i artikel 14.4 och 14.5 i direktiv 2011/95 innebär inte att vederbörande inte längre uppfyller de materiella villkor som uppställs för att betecknas som flykting, det vill säga att det föreligger en välgrundad fruktan för förföljelse i ursprungslandet (dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkterna 97 och 98).
- 37 Det faktum att den behöriga myndigheten, i motiveringen av beslutet att neka ”flyktingstatus”, slagit fast att den berörde sökanden av internationellt skydd uppfyller de materiella kraven i direktivet för att betraktas som flykting innebär inte nödvändigtvis, i motsats till vad den hänskjutande domstolen verkar anse, att beslutet ska anses som ett ”återkallande” av denna ”status”. Oberoende av ett dylikt fastställande, är det nämligen just när medlemsstaterna inte redan beviljat flyktingstatus som de har möjlighet att neka sådan status med stöd av artikel 14.5 i direktivet, bland annat om det finns skälig anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig i den mening som avses i artikel 14.4 a i direktivet.
- 38 Under dessa omständigheter finner EU-domstolen att den hänskjutande domstolen med sina frågor avser såväl det fall då flyktingstatus återkallas som det fall då sådan status nekas i den situation som beskrivs i artikel 14.4 a i direktiv 2011/95. Den hänskjutande domstolen ska därför anses begära tolkning av inte bara nämnda bestämmelse utan även av artikel 14.5 i samma direktiv. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att, på grundval av de uppgifter som lämnas i punkterna 32–37 ovan, pröva huruvida asyltjänstens ursprungliga beslut och det aktuella beslutet från överklagandemyndigheten ska betraktas som beslut om återkallande av flyktingstatus eller beslut att neka sådan status.

Den första och den tredje frågan

- 39 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 14.4 a och 14.5 i direktiv 2011/95, jämförd med artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan ska tolkas så, att en medlemsstat får återkalla flyktingstatus eller besluta att inte bevilja sådan status om det finns skälig

anledning att betrakta flyktingen som en fara för säkerheten i den medlemsstaten och denna anledning grundas på vederbörandes tidigare gärningar eller beteenden innan han eller hon reste in i den nämnda medlemsstaten med beaktande av dels att dessa gärningar eller beteenden inte utgör en sådan grund för att undanta en person från flyktingskap som uttryckligen stadgas i artikel 1 avsnitt F i Genèvekonventionen och i artikel 12 i det nämnda direktivet, dels av de villkor som är tillämpliga på begreppet ”fara för [landets] säkerhet” i artikel 33.2 i denna konvention samt de allvarliga konsekvenser som följer härav för flyktingen.

- 40 Vad inledningsvis gäller frågan huruvida uttrycket ”skälig anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig” i den mening som avses i artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 kan hänvisa till den nämnde flyktingens tidigare gärningar eller beteenden innan han eller hon reste in i den berörda medlemsstaten påpekar domstolen att ingen av direktivets bestämmelser innehåller en definition av begreppets betydelse eller omfattning. Uttrycket ska således tolkas i överensstämmelse med dess normala betydelse i vanligt språkbruk, med beaktande av det sammanhang i vilket det används och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som uttrycket ingår i (se, analogt, dom av den 6 juli 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Synnerligen allvarligt brott), C-402/22, EU:C:2023:543, punkt 24 och där angiven rättspraxis).
- 41 Vad gäller den normala betydelsen i vanligt språkbruk av uttrycket ”skälig anledning att betrakta vederbörande som en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig” gör domstolen följande bedömning. Med hänsyn till uttryckets allmänna karaktär framstår denna ”skäliga anledning” inte på något sätt vara begränsad vare sig geografiskt eller tidsmässigt eller med avseende på arten av de faktiska omständigheter som anledningen grundas på (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 22 september 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság m.fl., C-159/21, EU:C:2022:708, punkt 89 och där angiven rättspraxis).
- 42 Vad därefter beträffar det sammanhang uttrycket används i ska det betonas att till skillnad från artikel 14.4 b i direktiv 2011/95 som hänvisar till två kumulativa villkor – dels att det ska föreligga en lagakraftvunnen dom för ett synnerligen allvarligt brott, dels att det ska föreligga en samhällsfara i den medlemsstat som tredjelandsmedborgaren befinner sig i – så är det enligt artikel 14.4 a i samma direktiv möjligt att återkalla flyktingstatus för en tredjelandsmedborgare som utgör en fara för säkerheten i den medlemsstaten oberoende av om det förekommer en sådan lagakraftvunnen dom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkterna 30 och 40).
- 43 Vad slutligen avser syftet med artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 konstaterar domstolen att genom hänvisningen till ”en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig” så avser denna bestämmelse att förebygga en risk för fara för denna säkerhet som kan uppstå på grund av att den berörda personen befinner sig på medlemsstatens territorium, vid tidpunkten då den behöriga myndigheten fattar sitt beslut eller vid ett senare tillfälle.
- 44 Det är vidare riktigt att nämnda bestämmelse utgör ett undantag från regeln i artikel 13 i direktivet, enligt vilken medlemsstaterna ska bevilja en tredjelandsmedborgare flyktingstatus om han eller hon kan betraktas som flykting. Den bestämmelsen ska därför tolkas restriktivt (se, analogt, dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 45 Tidigare händelser eller beteenden som kan tillskrivas den aktuella personen kan emellertid utgöra relevanta omständigheter för att bedöma vederbörandes benägenhet att uppföra sig på samma sätt även i framtiden eller att upprepa sådana händelser, med hänsyn till bland annat hur allvarliga dessa beteenden eller händelser är, hur lång tid som förflutit sedan dess och eventuell senare utveckling (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkterna 63 och 64 samt där angiven rättspraxis).
- 46 Den behöriga myndigheten kan därför inte anses skyldig att underlåta att ta hänsyn till tidigare händelser eller beteenden som kan tillskrivas flyktingen enbart av det skälet att de ägt rum innan vederbörande reste in i den medlemsstat där han befinner sig.
- 47 Nödvändigheten att ta hänsyn till sådana händelser eller beteenden framstår, såsom den tyska regeringen har

understrukit, göra sig gällande med allt större vikt när den behöriga myndigheten ska fatta beslut för första gången gällande en ansökan om flyktingstatus som framställts av en sökande av internationellt skydd som rest in i landet kort tid innan. Om så inte vore fallet skulle bedömningen av den fara som flyktingen utgör för säkerheten i den berörda medlemsstaten i den aktuella situationen kunna bli synnerligen svår att genomföra. Artikel 14.5 i direktiv 2011/95, som just ger medlemsstaterna möjlighet att neka att bevilja flyktingstatus i en sådan situation, skulle i sådant fall förlora en del av sin ändamålsenliga verkan.

- 48 Vad sedan gäller arten av de tidigare gärningar eller beteenden som hänför sig till tiden innan flyktingen reste in i den berörda medlemsstaten och som kan beaktas vid bedömningen av om vederbörande utgör ett hot mot säkerheten i medlemsstaten, så betonar domstolen att artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 hänför sig till en annan typ av fara än den som avses i artikel 14.4 b i samma direktiv och som avser en samhällsfara i den medlemsstaten (dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkt 41).
- 49 Begreppet ”säkerheten i den medlemsstat där [flyktingen] befinner sig” i artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 motsvarar närmare bestämt begreppet ”den nationella säkerheten” i artikel 24.1 i samma direktiv. Det finns härvid anledning att beakta domstolens praxis enligt vilken begreppet allmän säkerhet i den mening som avses i artikel 28.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 2004, s. 77, samt rättelser i EUT L 229, 2004, s. 35, och EUT L 197, 2005, s. 34) omfattar både en medlemsstats inre och yttre säkerhet. Domstolen har även slagit fast att den allmänna säkerheten kan påverkas av ett hot mot väsentliga offentliga institutioners och tjänsters funktionssätt samt mot befolkningens överlevnad, liksom av risken för en allvarlig störning i de yttre förbindelserna eller av den fredliga samexistensen mellan folken samt av ett hot mot militära intressen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 juni 2015, T., C-373/13, EU:C:2015:413, punkt 78 och där angiven rättspraxis).
- 50 Begreppet nationell säkerhet omfattar såsom framgår av skäl 37 i direktiv 2011/95 också fall då en tredjelandsmedborgare är medlem i en sammanslutning som stöder internationell terrorism eller stöder en sådan sammanslutning.
- 51 Den ankommer således på den hänskjutande domstolen att avgöra om den information som överlämnats av Byrån för terrorismbekämpning till asyltjänsten, vilken hänvisar till klagandens beteende och händelser som denne varit inblandad i innan han reste in i landet, kan anses ge upphov till farhågor om en risk för den berörda medlemsstatens inre eller yttre säkerhet såsom denna definieras i rättspraxis i punkt 49 ovan.
- 52 Det förhållandet att det i artikel 14.4 a i direktiv 2011/95 hänvisas till ”skälig anledning att betrakta” den sökande av internationellt skydd som en fara för säkerheten i den berörda medlemsstaten, medan artikel 14.4 b i direktivet avser situationen där denna person, med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott, ”utgör” en samhällsfara i denna medlemsstat, tyder på att den förstnämnda bestämmelsen inte bara kan omfatta en verklig och faktisk fara utan även en potentiell fara (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 2 april 2020, kommissionen/Polen, Ungern och Republiken Tjeckien (Mekanism för tillfällig omplacering av personer som ansöker om internationellt skydd), C-715/17, C-718/17 och C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 157 och där angiven rättspraxis, och dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkterna 52 och 53).
- 53 Det ankommer emellertid på den behöriga myndigheten att vid tillämpningen av artikel 14.4 a och 14.5 i direktiv 2011/95 i varje enskilt fall göra en fullständig prövning av samtliga omständigheter i det aktuella fallet (dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkt 61 och där angiven rättspraxis) mot bakgrund av bland annat de omständigheter som nämns i punkt 45 ovan.
- 54 Det framgår för övrigt av ordalydelsen i dessa bestämmelser att myndigheten förfogar över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att avgöra huruvida hänsyn till den ifrågavarande medlemsstatens nationella säkerhet ska leda till återkallande av flyktingstatus, eller om sådan status ska nekas. Detta utesluter att den omständigheten att ett hot mot denna säkerhet konstateras automatiskt innebär ett sådant beslut. Räckvidden av

de uppgifter som lämnats av organ med särskilda uppdrag gällande den nationella säkerheten och uppgifternas relevans för det kommande beslutet ska emellertid fritt bedömas av denna myndighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 september 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság m.fl., C-159/21, EU:C:2022:708, punkterna 81 och 83).

- 55 Beaktandet av tidigare händelser eller beteenden som kan tillskrivas flyktingen eller den sökande av internationellt skydd kan inte begränsas av den omständigheten att dessa händelser och beteenden inte utgör sådana grunder för att utesluta en person från flyktingstatus som uttryckligen föreskrivs i artikel 1 avsnitt F i Genèvekonventionen och i artikel 12 i direktivet.
- 56 Även om unionen inte är fördragsslutande part i Genèvekonventionen, ålägger artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan unionen att följa reglerna i den konventionen. Tolkningen av bestämmelserna i direktiv 2011/95 ska således ske med iakttagande av Genèvekonventionen och andra relevanta instrument som det hänvisas till i artikel 78.1 FEUF samt de rättigheter som erkänns i stadgan och mer specifikt i artikel 18 däri (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 mars 2016, Alo och Osso, C-443/14 och C-444/14, EU:C:2016:127, punkt 29 och där angiven rättspraxis, och dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 74).
- 57 Skillnaden mellan å ena sidan de uteslutandegrunder som avses i artikel 12.2 i direktivet och som ingår i kapitel III i detsamma då en tredjelandsmedborgare ”inte [kan] anses som flykting”, och å andra sidan de grunder för att återkalla eller vägra bevilja sådan status som föreskrivs i artikel 14.4 och 14.5 i samma direktiv, återspeglar i huvudsak skillnaden mellan artikel 1 avsnitt F och artikel 33.2 i Genèvekonventionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 juli 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-8/22, EU:C:2023:542, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 58 Det följer i synnerhet lydelsen av denna artikel 12.2 att när de däri föreskrivna villkoren är uppfyllda kan den berörda personen ”inte anses som flykting”. I det system som föreskrivs i direktiv 2011/95 villkorar artikel 2 d vidare uttryckligen begreppet flykting med att den berörda personen inte omfattas av artikel 12 i direktivet (se, analogt, beträffande direktiv 2004/83, dom av den 9 november 2010, B och D, C-57/09 och C-101/09, EU:C:2010:661, punkt 107). Såsom domstolen redan erinrat om i punkt 36 ovan innebär återkallande av flyktingstatus eller nekandet av denna status med stöd av artikel 14.4 eller 14.5 i direktivet inte att den berörda tredjelandsmedborgaren förlorar sin ställning som flykting, i den mening som avses i artikel 2 d i direktiv 2011/95 och artikel 1 A i Genèvekonventionen.
- 59 Domstolen framhåller härvid att de situationer som avses i artikel 14.4 i direktiv 2011/95, där medlemsstaterna får återkalla flyktingstatus, eller i artikel 14.5 då sådan status får nekas, förvisso i huvudsak motsvarar de situationer där medlemsstaterna får avvisa en flykting enligt artikel 21.2 i det direktivet och artikel 33.2 i Genèvekonventionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 93).
- 60 Om avvisning av en flykting som omfattas av något av de fall som avses i artikel 14.4, 14.5 och artikel 21.2 i direktiv 2011/95 skulle leda till att vederbörande riskerar att hans eller hennes grundläggande rättigheter enligt artikel 4 och artikel 19.2 i stadgan kränks – i vilka det uppställs ett absolut förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling, oberoende av den berörda personens beteende, liksom mot avlägsnande till en stat i vilken det föreligger en allvarlig risk för att personen ska utsättas för sådan behandling – får den berörda medlemsstaten inte göra undantag från principen om non-refoulement enligt artikel 33.2 i Genèvekonventionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkterna 94 och 95).
- 61 I den mån artikel 14.4 och 14.5 i nämnda direktiv föreskriver att medlemsstaterna under de omständigheter som anges i dessa bestämmelser får återkalla flyktingstatus eller neka sådan status, samtidigt som artikel 33.2 i Genèvekonventionen för sin del tillåter avvisning av en flykting som befinner sig i någon av dessa situationer till ett land där hans eller hennes liv eller frihet skulle hotas, inrättar unionsrätten således ett mer utvidgat internationellt skydd av berörda flyktingar än det som säkerställs enligt konventionen (dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 96).
- 62 Återkallande av flyktingstatus eller vägran att bevilja sådan status med tillämpning av artikel 14.4 eller 14.5 i

direktiv 2011/95 kan således inte anses innebära ett ställningstagande beträffande den separata frågan huruvida vederbörande kan avlägsnas till sitt ursprungsland (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 juli 2023, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Flykting som har begått ett allvarligt brott), C-663/21, EU:C:2023:540, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

- 63 Vid avvägningen mellan å ena sidan bedömningen av den fara som flyktingen utgör för säkerheten i den medlemsstat som han eller hon befinner sig i för att fastställa om faran motiverar återkallande av flyktingstatus eller vägran att bevilja sådan status, och å andra sidan följderna av ett sådant återkallande eller en sådan vägran för vederbörandes situation, är det inte nödvändigt att hänvisa till att graden av fara är så allvarlig att det motiverar att den berörda personen återsänds till sitt ursprungsland på de villkor som föreskrivs i artikel 33.2 i Genèvekonventionen.
- 64 Vissa omständigheter som inte företer en sådan grad av allvar att de motiverar att den sökande utvisas kan inte desto mindre anses utgöra ”skälig anledning” att neka vederbörande uppehållstillstånd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 juni 2015, T., C-373/13, EU:C:2015:413, punkt 75).
- 65 Hänvisningen till att det ska finnas en ”skälig anledning” att betrakta den sökande av internationellt skydd eller flyktingen som en fara för säkerheten i värdmedlemsstaten visar tydligt att denna stat har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 2 april 2020, kommission/Polen, Ungern och Republiken Tjeckien (Mekanism för tillfällig omplacering av personer som ansöker om internationellt skydd), C-715/17, C-718/17 och C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 156).
- 66 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska den första och den tredje frågan besvaras på följande sätt. Artikel 14.4 a och 14.5 i direktiv 2011/95, jämförd med artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan ska tolkas så, att en medlemsstat får återkalla flyktingstatus eller besluta att inte bevilja sådan status om det finns skälig anledning att betrakta flyktingen som en fara för säkerheten i den medlemsstaten, i den mening som avses i artikel 14.4 a i direktivet, och denna anledning grundas på vederbörandes tidigare gärningar eller beteenden innan han eller hon reste in i den nämnda medlemsstaten. Det saknas härvid betydelse att dessa tidigare gärningar och beteenden inte utgör sådana grunder för att utesluta en person från flyktingstatus som uttryckligen föreskrivs i artikel 1 avsnitt F i Genèvekonventionen och i artikel 12 i direktivet. Vid bedömningen av dels den grad av fara som motiverar att flyktingstatus återkallas eller att sådan status vägras, dels följderna för flyktingens situation av ett sådant återkallande eller en sådan vägran är det inte nödvändigt att hänvisa till de villkor som är tillämpliga på begreppet ”fara för [landets] säkerhet” som avses i artikel 33.2 i den nämnda konventionen eller till de allvarliga konsekvenser som följer härav för flyktingen.

Den andra frågan

- 67 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för det fall den första och den tredje frågan besvaras jakande och önskar i sådant fall få klarhet i huruvida artikel 14.4 a och 14.5 i direktiv 2011/95 är giltiga mot bakgrund av artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan då de förstnämnda bestämmelserna kräver att Genèvekonventionen och i synnerhet artikel 1 avsnitt F däri ska iaktas.
- 68 Det ska inledningsvis påpekas att enligt artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan ska direktiv 2011/95 iaktta reglerna i Genèvekonventionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 74 och där angiven rättspraxis).
- 69 Såsom domstolen erinrat om i punkt 57 ovan ska det emellertid tas hänsyn till skillnaden mellan å ena sidan de uteslutandegrunder som avses i artikel 12.2 i direktivet och som ingår i kapitel III i detsamma, då en tredjelandsmedborgare ”inte [kan] anses som flykting”, och å andra sidan de grunder för att återkalla eller vägra sådan status vilka föreskrivs i artikel 14.4 och 14.5 i samma direktiv. Skillnaden återspeglar i allt väsentligt skillnaden mellan artikel 1 avsnitt F och artikel 33.2 i Genèvekonventionen.
- 70 Domstolen har, såsom det redogjorts för i punkt 36 ovan, i domen av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus) (C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 97) slagit fast att återkallande av flyktingstatus eller nekandet av denna status med stöd av artikel 14.4 eller 14.5 i direktivet inte innebär att den berörda tredjelandsmedborgaren förlorar sin ställning som flykting, i den mening som avses i artikel 2 d i direktivet och artikel 1 A i Genèvekonventionen. Nämnda artikel 14.4 och 14.5 kan därför inte tolkas så, att

den lägger till nya uteslutandegrunder som innebär att en person förlorar sin ställning som flykting utöver dem som stadgas i artikel 12.2 i direktivet och i artikel 1 avsnitt F i konventionen.

- 71 I den nämnda domen kom domstolen vidare fram till att det vid prövningen av artikel 14.4–14.6 i direktiv 2011/95 inte har framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av dessa bestämmelser mot bakgrund av artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan (dom av den 14 maj 2019, M m.fl. (Återkallande av flyktingstatus), C-391/16, C-77/17 och C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 112). Av vad som just anförts följer att det vid prövningen av artikel 14.4 a och 14.5 i direktivet inom ramen för detta mål inte framkommit några nya omständigheter som ändrar denna bedömning i den del den avser sistnämnda bestämmelser.
- 72 Mot denna bakgrund finner domstolen att det vid prövningen av artikel 14.4 a och 14.5 i direktiv 2011/95 inte har framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av dessa bestämmelser mot bakgrund av artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan.

Rättegångskostnader

- 73 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 14.4 a och 14.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, jämförd med artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,**

ska tolkas så,

att en medlemsstat får återkalla flyktingstatus eller besluta att inte bevilja sådan status om det finns skälig anledning att betrakta flyktingen som en fara för säkerheten i den medlemsstaten, i den mening som avses i artikel 14.4 a i direktivet, och denna anledning grundas på vederbörandes tidigare gärningar eller beteenden innan han eller hon reste in i den nämnda medlemsstaten. Det saknas härvid betydelse att dessa tidigare gärningar och beteenden inte utgör sådana grunder för att utesluta en person från flyktingstatus som uttryckligen föreskrivs i artikel 1 avsnitt F i konventionen om flyktingars rättsliga ställning, som undertecknades i Genève den 28 juli 1951 och trädde i kraft den 22 april 1954 och har kompletterats och ändrats genom protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, vilket antogs i New York den 31 januari 1967 och trädde i kraft den 4 oktober 1967, och i artikel 12 i direktivet. Vid bedömningen av dels den grad av fara som motiverar att flyktingstatus återkallas eller att sådan status vägras, dels följderna för flyktingens situation av ett sådant återkallande eller en sådan vägran är det inte nödvändigt att hänvisa till de villkor som är tillämpliga på begreppet ”fara för [landets] säkerhet” som avses i artikel 33.2 i den nämnda konventionen eller till de allvarliga konsekvenser som följer härav för flyktingen.

- 2) **Vid prövningen av artikel 14.4 a och 14.5 i direktiv 2011/95 har det inte framkommit någon omständighet som kan påverka giltigheten av nämnda bestämmelse mot bakgrund av artikel 78.1 FEUF och artikel 18 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.**

Underskrifter

* Rättegångsspråk: grekiska.